

Дело C-501/19**Резюме на преюдициалното запитване съгласно член 98, параграф 1 от
Процедурния правилник на Съда****Дата на постъпване в Съда:**

28 юни 2019 г.

Запитваща юрисдикция:

Înalta Curte de Casație și Justiție (Румъния)

Дата на акта за преюдициално запитване:

22 февруари 2019 г.

Ищец:UCMR – ADA Asociația pentru Drepturi de Autor a
Compozitorilor**Отвѣтник:**Pro Management Insolv IPURL, в качеството на синдик на
Asociația Culturală „Suflet de Român“ - в несъстоятелност**Предмет на главното производство**

Жалби против решение на Curtea de Apel București (Апелативен съд Букурещ), с което отвѣтникът Asociația Culturală „Suflet de Român“ (Сдружение за култура „Suflet de Român“, наричано по-нататък „отвѣтникът“) е осъден да заплати на ищеца UCMR-ADA Asociația pentru Drepturi de Autor (Сдружение за колективно управление на авторски права, наричано по-нататък „ищецът“) парична сума за възнаграждения, дължими за публично разгласяване на музикални произведения.

Предмет и правно основание на преюдициалното запитване

Поискано е тълкуване, на основание член 267 ДФЕС, на член 24, параграф 1, член 25, буква а) и член 28 от Директива 2006/112/ЕО на Съвета от 28 ноември 2006 година относно общата система на данъка върху добавената стойност.

Преюдициални въпроси

- 1) Извършват ли притежателите на права върху музикални произведения доставки на услуги по смисъла на член 24, параграф 1 и член 25, буква а) от Директива 2006/112/ЕО на Съвета от 28 ноември 2006 година относно общата система на данъка върху добавената стойност (наричана по-нататък „Директивата за ДДС“) по отношение на организаторите на събития, от които организациите за колективно управление, въз основа на разрешение — неизключителна лицензия, получават от свое име, но за сметка на притежателите на права, възнаграждения за публичното разгласяване на музикални произведения?
- 2) При утвърдителен отговор на първия въпрос, действат ли организациите за колективно управление, когато получават възнаграждения от организаторите на събития за правото на публично разгласяване на музикални произведения, в качеството на данъчнозадължено лице по смисъла на член 28 от Директивата за ДДС и длъжни ли са да издават фактури с ДДС на съответните организатори на събития, и ако възнаграждение се разпределя на авторите и на други притежатели на авторски права върху музикални произведения, трябва ли те на свой ред да издават фактури с ДДС на организацията за колективно управление?

Релевантни разпоредби от правото на Европейския съюз и практика на Съда

Членове 2, 24, 25 и 28 от Директива 2006/112/ЕО на Съвета от 28 ноември 2006 година относно общата система на данъка върху добавената стойност (ОВ L 347, 2006 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 9, том 3, стр. 7);

Решения от 18 януари 2017 г., SAWP (C-37/16, EU:C:2017:22) и от 14 юли 2011 г., Henfling и др. (C-464/10, EU:C:2011:489).

Релевантни националноправни разпоредби

Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal (Закон № 571/2003 за приемане на Данъчния кодекс) в редакцията му в сила към момента на настъпване на фактите по главното производство;

Legea nr. 8/1996 privind dreptul de autor și dupturile conexe (Закон № 8/1996 за авторското право и сродните му права).

Кратко представяне на фактите и на главното производство

- 1 Ищецът е организация за колективно управление на имуществени авторски права върху музикални произведения, принадлежащи на юридически лица продуценти или упълномощени физически лица. Той е определен от Oficiul Român pentru Drepturile de Autor (Служба за авторско право, Румъния) като единствения субект, събиращ авторски възнаграждения за публично разгласяване на музикални произведения по време на концерти, събития или артистични прояви.
- 2 Ответникът е юридическо лице, което осъществява дейности във връзка с организирането на събития, в рамките на които публично се разгласяват музикални произведения.
- 3 На 16 ноември 2012 г. ответникът организира концерт, във връзка с който получава разрешение — неизключителна лицензия от ищеца за използване на музикални произведения, като на основание на това разрешение се задължава да заплати възнаграждение на ищеца, изчислено съгласно предвиденото в него.
- 4 Тъй като ответникът е платил само част от посоченото по-горе възнаграждение, ищецът сезира съда. Както съдът, разгледал делото като първа инстанция, така и въззивният съд считат, че претенциите на ищеца са законосъобразни. За разлика от първоинстанционния съд обаче въззивният съд е установил, че действията по събиране на възнаграждението от страна на ищеца не съставляват облагаема сделка от гледна точка на ДДС, а възнагражденията, дължими за публично разгласяване на музикални произведения, не подлежат на облагане с ДДС. Вследствие на това той е намалил размера на сумата, на която ответникът е бил осъден в първоинстанционното производство, като е премахнал размера на ДДС.
- 5 Решението на въззивния съд е обжалвано пред запитващата юрисдикция както от ищеца, така и от ответника.

Основни доводи на страните в главното производство

- 6 **Ищецът** оспорва отмяната от въззивния съд на задължението на ответника да плати ДДС. Според него разрешението — неизключителна лицензия, предоставено в съответствие и при упражняване на правото да се разреши публичното разгласяване на произведения, предоставя на ответника възможност за изключително използване на имуществените авторски права в границите на предоставеното разрешение. Съгласно закона това разрешение обаче се предоставя срещу възнаграждение, което включва прилагането на ДДС, тъй като събраните от организациите за колективно управление възнаграждения са облагаеми с ДДС.

- 7 Ищецът поддържа също, че обжалваното съдебно решение нарушава принципа на данъчен неутралитет, тъй като в случай че събирането на възнаграждението от ответника като ползвател не представлява облагаема доставка за целите на ДДС, тежестта на този данък ще бъде понесена от ищеца, въпреки че той не е крайният потребител, т.е. тя ще бъде понесена от авторите на използваните произведения. Притежателите на авторското право върху музикални произведения следователно са данъчнозадължени лица по ДДС, поради което фактурират на ищеца възнаграждения със съответно начислен ДДС.
- 8 Ищецът откроява различното тълкуване на Директива 2006/112 от съдилищата и позицията на Ministerul Finanțelor Publice (Министерство на публичните финанси), което уведомява ищеца, че разрешението за използване на музикални произведения чрез публично разгласяване, дадено от него на организаторите на събития срещу възнаграждение, не представлява доставка на услуги за целите на ДДС.
- 9 **Ответникът** по същество отправя възражения срещу размера на възнаграждението, за което е бил осъден, поради погрешна квалификация на вида на организираното събитие.

Кратко представяне на мотивите за преюдициалното запитване

- 10 **Първият въпрос** се отнася до квалифицирането като възмездна доставка на услуги по смисъла на Директива 2006/112 на сделките, чрез които притежателите на права върху музикални произведения дават разрешение на организаторите на събития да използват такива произведения.
- 11 Запитващата юрисдикция поставя въпроса за съответното прилагане в случая на правните съображения, възприети от Съда в неговото решение от 18 януари 2017 г., SAWP (C-37/16, EU:C:2017:22), във връзка с тълкуването на същите разпоредби от Директива 2006/112, въпреки че това решение няма непосредствено значение за настоящото дело, тъй като се отнася до различни имуществени права и различни категории притежатели на права. Следователно за разлика от притежателите на права на възпроизвеждане в случая на копия за лично ползване, авторът на музикални произведения няма само право на справедливо възнаграждение, а и имуществено право да разрешава или забранява, пряко или непряко, публичното разгласяване на произведението, след като това право е прехвърлимо.
- 12 Следва да се отбележи обаче, че в решение от 18 януари 2017 г., SAWP (C-37/16, EU:C:2017:22) Съдът се позовава на два основни довода, за да приеме, че в разглеждания от него случай не е налице възмездна сделка, която представлява „доставка на услуги“.
- 13 На първо място, не е налице правоотношение, в рамките на което се разменят взаимни престации между притежателите на правото на

възпроизвеждане, или, според случая, организацията за колективно управление на тези права, от една страна, и производителите и вносителите на празните носители или на устройствата за записване и възпроизвеждане, от друга страна. Задължението за заплащане на такси възниква за производителите и вносителите по силата на националния закон, който определя и техния размер.

- 14 На второ място, справедливото възнаграждение, дължимо на притежателите, не представлява пряката равностойност на някаква доставка на услуга, тъй като то е свързано с вредата, която посочените притежатели на права са претърпели в резултат на възпроизвеждането на защитените им произведения без тяхното съгласие.
- 15 Според запитващата юрисдикция не е изключено поне първият довод да е приложим и в настоящия случай предвид правоотношенията между притежателите на имуществени права върху музикални произведения и организацията за колективно управление, както и между последната и ползвателите на музикалните произведения.
- 16 Запитващата юрисдикция отбелязва, че съгласно румънското право притежателите на авторски права не могат да прехвърлят на организациите за колективно управление признати по закон имуществени права, докато колективното управление е задължително за упражняване на правото на публично разгласяване на музикални произведения. Поради това организациите за колективно управление представляват и притежателите на права, които не са ги упълномощили.
- 17 Освен това запитващата юрисдикция подчертава, че:
  - както задължението за предоставяне на разрешение — неизключителна лицензия, така и плащането на дължимото на притежателите на права възнаграждение произтичат от националното законодателство, което също така определя критериите за изчисляване на възнаграждението;
  - в случай на задължително колективно управление, както в настоящия случай, организацията за колективно управление действа съгласно закона, независимо от наличието на изрично упълномощаване от нейните членове;
  - определянето на действителната сума се извършва в съответствие със закона в рамките на преговори между организацията за колективно управление и представители на ползвателите, а притежателите на авторски права не участват пряко в тези преговори;
  - притежателите на права не получават сумата на реално платените от ползвателите средства, а получават от организацията за колективно управление определена парична сума след разпределяне въз основа на критерия за пропорционалност и след удържане на комисиона.

- 18 При тези обстоятелства се поставя въпросът дали съществува правоотношение, в рамките на което се правят взаимни престации между притежателите на права и даден ползвател, и дали паричните суми, които притежателите на права в крайна сметка получават от организацията за колективно управление, представляват реална насрещна престация за определена услуга.
- 19 Ако се приеме, че съществува такова правоотношение, възниква въпросът дали в настоящия случай е налице прехвърляне на нематериална вещ, като се имат предвид и разпоредбите на член 56, параграф 1, буква а) от Директива 2006/112, който включва в доставките на услуги „предоставяне[то] или прехвърляне[то] на права върху авторско право“.
- 20 **Вторият въпрос** е в тясна зависимост от първия и има значение само ако отговорът на първия въпрос е утвърдителен.
- 21 По същество запитващата юрисдикция иска да се установи дали организациите за колективно управление, когато получават възнаграждение от организаторите на събития за правото на публично разгласяване на музикални произведения, действат като данъчнозадължени лица по смисъла на член 28 от Директива 2006/112.
- 22 Въпросът е релевантен в настоящия случай, тъй като е необходимо да се провери дали в хипотезата, в която исканията на ищеца са основателни, ответникът също дължи ДДС, начислен върху сумата, която е бил осъден да заплати. С други думи, необходимо е да се определи дали в конкретния случай организацията за колективно управление участва в доставка на услуги, така че за целите на ДДС да се счита, че тя самата е получила и предоставила разглежданата услуга.
- 23 Съмненията относно тълкуването, които този въпрос поражда, са свързани с начина, по който ищецът в качеството на организация за колективно управление, действително участва в правоотношение, което предполага взаимни престации между притежателите на права и даден ползвател.
- 24 Както е видно от практиката на Съда на ЕС във връзка с тълкуването на член 28 от Директива 2006/112, тази разпоредба създава правна фикция за наличието на две идентични, последователно предоставени услуги. По силата на тази фикция се счита, че данъчнозадълженото лице, което участва в предоставянето на услуги (комисионер), най-напред е получило въпросните услуги от лицето, за чиято сметка действа (комитент), след което лично предоставя тези услуги на клиента. От това следва, що се отнася до правоотношението между комисионера и комитента, че за целите на ДДС съответната им роля на доставчик на услуги и задължено за плащането лице фиктивно се преобръща.
- 25 В настоящия случай обаче според запитващата юрисдикция не е ясно дали може да се приеме, че съществуват две последователни идентични доставки

на услуги, още повече че в положението на задължително колективно управление организацията за колективно управление представлява и притежателите на права, които не са я упълномощили. От друга страна, качеството на организацията за колективно управление само на комисионер в ролята, предвидена в член 28 от Директивата, е спорно предвид задълженията, наложени от закона при упражняване на колективното управление.

- 26 След като положението на организациите за колективно управление се изясни в светлината на член 28 от Директива 2006/112 и евентуално с оглед на задължението за издаване на фактури с включен ДДС на организаторите на събития, според запитващата юрисдикция следва също да се изясни дали при разпределяне на възнагражденията на автори и други притежатели на авторски права върху музикални произведения те на свой ред трябва да издават на организациите за колективно управление фактури с включен ДДС.

РАБОТЕН ДОКУМЕНТ